

MICHELIN

BILBAO | SAN SEBASTIÁN

ERGO
HESTIA®

Tytuł: Bilbao i San Sebastián. Michelin

Teksty: Bilbao & San Sébastien. Week-end

Tłumaczenie: Ewa Poniedziałka

Redaktor prowadzący: Miron Kokosiński

Redakcja: Łukasz Karolewski

Korekta: Sabina Cieśla, Mariusz Miodek

Projekt graficzny: Dawid Kwoka

Skład i redakcja techniczna: Sabina Binek

Projekt okładki: Jan Paluch

Zdjęcie na okładce: LucVi / Shutterstock.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bebim1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-4114-2

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie

MICHELIN TRAVELPARTNER, 27 cours de l'île Seguin - 92100 Boulogne-Billancourt

Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

BILBAO I SAN SEBASTIÁN

© Christophe / Fotolia.com

Kup książkę

Poleć książkę

NAJWIĘKSZE ATRAKCJE

Bilbao

Spacer alejkami targu **Mercado de la Ribera**, największej w Europie spożywczej hali handlowej, i zachwyt nad jakością sprzedawanych tu produktów: górami truskawek i grzybów, piramidami szparagów, rybami o błyszczących łuskach, apetycznie wyglądającymi szynkami..., a na koniec obiad na miejscu. *Zob. s. 76.*

Zwiedzanie **wspaniałego Muzeum Guggenheima**, które warto zobaczyć zarówno ze względu na jego zbiory, jak i dla niesamowitego budynku, w którym się one znajdują. Przy okazji przywitajmy się z tutejszą maskotką – wykonanym z kwiatów psem o imieniu Puppy, autorstwa Jeffa Koonsa. *Zob. s. 72.*

Spacer uliczkami **Casco Viejo, czyli starego miasta**, i odkrywanie urokliwych starych sklepików oraz ciągle tętniących życiem barów serwujących *pintxos*. *Zob. s. 74.*

Spotkanie z **baskijskimi artystami**, często nieznanymi poza granicami kraju, i ich dziełami zgromadzonymi w Muzeum Sztuk Pięknych. Zobaczymy tu portrety pędzla Zuloagi, sceny rodzajowe Losady, sceny z życia wiejskiego Arruego, ale również śmiałe kreacje artystów współczesnych. *Zob. s. 81.*

Wycieczka metrem lub autobusem na plażę. Pół godziny od centrum czekają na nas plaże w Getxo (Las Arenas, Ereaga, Arrigunaga, Gorrondatze-Aizkorri i zwana „dziką” Barinatxe-La Salvaje) oraz w Muzkiz! *Zob. s. 90, 93.*

Przejażdżka kolejką Artxanda, która zabierze nas na najbardziej popularne wzgórze w mieście, z którego rozciąga się widok na rzekę Nervión, Muzeum Guggenheima i całe Bilbao. *Zob. s. 87.*

Zwiedzanie miasta w niecodzienny sposób: na pokładzie statku lub, bardziej oryginalnie, w kajaku – dzięki czemu zobaczymy miasto z innej perspektywy i łatwiej dostrzeżemy zmiany, jakie tu zaszły od lat 80. XX w. Bilbao można zwiedzać również rowerem, z rozwianymi włosami, podążając tematyczną ścieżką, która dostarczy nam wielu ciekawych informacji o mieście. *Zob. s. 19, 22.*

Mercado de la Ribera

Podziwianie genialnego Mostu Biskajskiego w Getxo. Ta wyjątkowa, metalowa konstrukcja architektoniczna, spuścizna rewolucji przemysłowej, wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, jest najstarszym istniejącym mostem gondolowym. *Zob. s. 92.*

© Francisco Javier Gil / Fotolia.com

San Sebastián

Potear, czyli chodzenie od baru do baru i w każdym z nich jedzenie *pintxo* i wypicie kieliszka. Różnorodność propozycji jest nieskończona – od bardziej klasycznych (*pan con tomate* lub tortilli) do bardziej wyrafinowanych (niektóre *pintxos* to prawdziwe jadalne dzieła sztuki). Od 20.00, zwłaszcza w czwartki, w dzielnicach Gros, Antiguo i Onderrata, ulice stają się ogromnymi ogródkami kawiarnianymi! *Zob. s. 33.*

Most Biskajski

Widok na wylaniającą się zatokę La Concha, po spacerze promenadą El Paseo Nuevo wokół góry Urgull. Fale rozbijają się o brzeg, wieje wiatr, a u wejścia do portu stoi rzeźba autorstwa Jorge Orteizy zatytułowana *Pusta konstrukcja*. *Zob. s. 101.*

Wybór plaży, na której spędzimy popołudnie: dla sportowców polecamy Zurriolę (*zob. s. 107*), ulubioną plażę surferów i młodych ludzi; jeżeli jesteśmy z dziećmi i morze jest spokojne (nawet tutaj fale mogą być gwałtowne) – wybierzmy plażę Ondarreta (*zob. s. 109*); dla zakochanych – plaża Concha i tutejsze zachody słońca stanowiące romantyczne tło do zdjęć (*zob. s. 96*); nie zapominajmy również o małej plaży na wysepce Santa Clara, do której dostaniemy się... wplaw! *Zob. s. 97.*

Odkrywanie baskijskiej historii i folkloru poprzez wspaniale zaprezentowane zbiory Muzeum San Telmo: dyskoidalne stele nagrobne, przedmioty codziennego użytku, ale również fotografia i sztuka współczesna świadczące o bogactwie tej, jakże szczególnej, kultury. *Zob. s. 98.*

© vaavrayan / Fotolia.com

Plaża La Concha

BILBAO I SAN SEBASTIÁN W 3 DNI

Dzień pierwszy: Bilbao

RANO

Zanurzamy się w tętniącym życiem **Casco Viejo** ★, starym mieście (s. 74). Wzdłuż uliczek (deptaki) znajdują się sklepiki i bary, które już od rana są pełne ludzi. Zwiedzamy **Catedral de Santiago** ★ (s. 76) i **Museo Vasco** (s. 75), które jest dobrym wstępem do zwiedzania całego regionu. Jeżeli mamy odwagę – wejźmy schodami Calzadas de Mallona aż do **Basilica de Begoña** (s. 88), a w drodze powrotnej przejdźmy przez **park Etxebarria** (s. 76).

W POŁUDNIE

Spacer pomiędzy stoiskami targu **Mercado de la Ribera** ★ (s. 76). Możemy zrobić tu zakupy i skosztować lokalnej kuchni.

PO POŁUDNIU

Dzielnica **El Ensanche** ★ (s. 80), w której zobaczymy secesyjne i modernistyczne kamienice. W **Museo de Bellas Artes** ★ ★ ★ (s. 81) podziwiamy płótna wielu hiszpańskich malarzy. Popołudnie możemy zakończyć spacerem po sklepach – jesteśmy w idealnym do tego miejscu (s. 41)!

WIECZOREM

Możemy mieć problem ze zdecydowaniem się, gdzie zjeść kolację (s. 28). Pamiętajmy, że zestaw różnych *pintxos* jest zawsze smacznym posiłkiem (s. 33). Zatrzymajmy się przed budynkiem Azkuna Zentroa (s. 85), wspaniale odnowionym przez Philippe'a Starcka. Tutejszy bar na dachu **Terraza La Yandiola** jest idealnym miejscem na drinka na początek lub koniec wieczoru, a nawet na kolację (s. 47).

Dzień drugi: Bilbao

RANO

Kilka godzin spędzamy w **Muzeum Guggenheima** ★ ★ ★ (s. 72), odkrywając jego zaskakującą architekturę oraz zgromadzone tu zbiory sztuki współczesnej.

W POŁUDNIE

Obiad jemy na miejscu, w restauracji **Nerua**, jednej z najlepszych w mieście, lub skromniej – w doskonałej piwiarni prowadzonej pod tym samym szyldem (s. 29).

Muzeum Guggenheima

© vovvayyan / Fotolia.com

PO POŁUDNIU

Spacer wzdłuż futurystycznie zaaranżowanego brzegu rzeki. Niedaleko znajduje się [Bilbao Art District](#) (s. 84), w którym czekają na nas galerie sztuki i butik designerów. Jeżeli mamy czas, wybierzmy się na rejs po rzece lub/i kurs kolejką [Funicular de Artxanda](#) ★ ★ (s. 87). Warto również zobaczyć [Museo marítimo Ría de Bilbao](#) ★ (s. 82).

WIECZOREM

Wracamy w stronę starego miasta. Wypijamy drinka na uroczym, otoczonym arkadami, [Plaza Nueva](#) ★ (s. 76) i w tej dzielnicy zjadamy kolację, chyba że wolimy wybrać się na spektakl do pobliskiego [Teatro Arriaga](#) (s. 74).

Dzień trzeci: San Sebastián

RANO

Spokojny spacer po [Parte Vieja](#) ★ ★ i zwiedzanie [Museo de San Telmo](#) ★ ★ (s. 98); godzina wystarczy, aby zobaczyć całość zbiorów.

Parte Vieja

W POŁUDNIE

Na starówce znajduje się tak wiele barów serwujących *pintxos*: tradycyjnych i „nowoczesnych”, że z pewnością będziemy mieć kłopot z wyborem (s. 33). Przekąskę możemy również kupić na [Mercado La Bretxa](#) lub [San Martín](#) (s. 45) i wtedy zjeść posiłek na plaży.

PO POŁUDNIU

Zakupy w [El Centro](#) (s. 45). Późne popołudnie spędzamy na plaży. Jeżeli wolimy chodzić, wybierzmy się na spacer wzdłuż [zatoki La Concha](#) ★ ★ ★ (s. 96), z przerwą na kąpiel, lub wokół góry Monte Urgull (s. 100), w trakcie którego będziemy mogli podziwiać współczesne rzeźby. W razie deszczu możemy skryć się w oceanarium [Aquarium](#) ★ (s. 107)!

WIECZOREM

San Sebastián jest międzynarodową stolicą *pintxos*: w modnej dzielnicy Gros (s. 107) znajdziemy niezliczone bary specjalizujące się w ich przygotowywaniu. Jeżeli wolimy jednak bardziej tradycyjne restauracje, to te serwujące ryby i owoce morza znajdziemy w porcie (s. 30).

© ATLANTISMEDIA / Fotolia.com

© bloodua / Depositphotos.com
Port w San Sebastián

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

**ZAPROSZENIE
DO PODRÓŻY**

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

BILBAO DZIŚ

Mówiąc „Bilbao”, myślimy od razu „Guggenheim”! Ten wyjątkowy budynek, niczym tytanowy kwiat, zaprojektowany przez Franka Gehry’ego, stał się symbolem miasta, które w ciągu dwudziestu lat zdołało zapomnieć o swojej, pozbawionej uroku, przemysłowej przeszłości. Trzeba przyznać, że tutejsze władze zaangażowały najwybitniejszych współczesnych architektów i podkreśliły piękno starej, średniowiecznej części miasta, zwanej Casco Viejo, oraz secesyjnych budynków dzielnicy El Ensanche. To kosmopolityczne miasto jest spadkobiercą hedonistycznego stylu życia, który turyści doceniają bardzo szybko. Łatwo tu zrozumieć, dlaczego Bilbao pokonało San Sebastián pod względem atrakcyjności dla turystów!

Dziedzictwo przeszłości

Bilbao w 1300 r. założył u stóp wzgórza senior regionu Vizcaya, don Diego López de Haro. Otoczone wówczas murami miasto rozwija się wokół przyszłej katedry św. Jakuba. Od samego początku Bilbao, położone w miejscu, w którym rzeka Nervión staje się żeglowna, angażuje się w handel morski. Jednak prawdziwy rozwój gospodarczy przyniesie dopiero rewolucja przemysłowa. Statki zabierają stąd do Anglii wydobywane w okolicznych górach rudy, a wracają obciążone węglem kamiennym, co przyczynia się do prężnego rozwoju przemysłu metalurgicznego. Temu wzrostowi gospodarczemu towarzyszy powstanie po drugiej stronie mostu El Arenal nowoczesnej dzielnicy El Ensanche, która od 1876 r. budowana jest z zachowaniem geometrycznego planu. Przemysłowcy,

bankierzy i armatorzy budują tu okazałe gmachy, zgodnie z modnymi wówczas tendencjami architektonicznymi, jakimi były eklektyzm i secesja. Lata 1970–1980 uważane są za szczyt kryzysu. Mimo to Bilbao podejmuje się niespodziewanej próby poprawy sytuacji, stawiając na sztukę współczesną – w 1997 r. otwarte zostaje Muzeum Guggenheima. Za przykładem Gehry’ego, architekci z całego świata prezentują swój talent w stolicy prowincji Vizcaya: Argentyńczyk Pelli buduje wieżę, Brytyjczyk Foster projektuje metro, Hiszpan Calatrava tworzy kładkę i nowy terminal na tutejszym lotnisku, Francuz Starck kieruje renowacją budynku po dużym składzie wina, w którym powstaje centrum kultury... Miasto zmienia swoje oblicze, a gospodarka zwraca się w stronę wysokich technologii i usług.

Budynki przy jednej z uliczek w Casco Viejo

Nowoczesna urbanistyka

Bilbao posiada wiele zalet – jedną z nich jest bez wątpienia niezbyt duża powierzchnia – miasto z łatwością zwiedza się pieszo. Nervión, krótka rzeka wpadająca do Morza Kantabryjskiego, dzieli je na dwie części. Na prawym brzegu znajduje się Casco Viejo, historyczne centrum, obecnie zarezerwowane wyłącznie dla pieszych. Uliczki, przy których stoją stare budynki i kościoły, mają autentyczny urok, a działające tu małe bary i sklepiki wydają się pozostawać nietknięte przez wszelkie zmiany i mody. Część lewobrzeżna, El Ensanche (dosłownie „Rozbudowa”) powstała pod koniec XIX w. i dzieli się na kilka mniejszych dzielnic, wśród których jest Abando, wokół placu Moyúa, stanowiące serce całego miasta. To eliptyczne skrzyżowanie przecina główna arteria Bilbao, Gran Vía, wzdłuż której na odcinku 1,5 km stoją banki, budynki administracji, prywatne kamienice i najróżniejsze sklepy.

„Nowe Bilbao” rozwija się dalej na zachód, nad brzegiem rzeki, w Abandoibarra („dolinie Abando”), w miejscu, gdzie kiedyś wznosiły się huty i stocznie. Przemysłowe nieużytki ustąpiły miejsca ciągnącym się wzdłuż brzegu pieszym i rowerowym promenadom zwanym *paseos* oraz terenom zielonym usianym futurystycznymi konstrukcjami i dziełami sztuki współczesnej. Zagospodarowywanie tej strefy nie

jest jeszcze zakończone i „podbój zachodu” wciąż trwa!

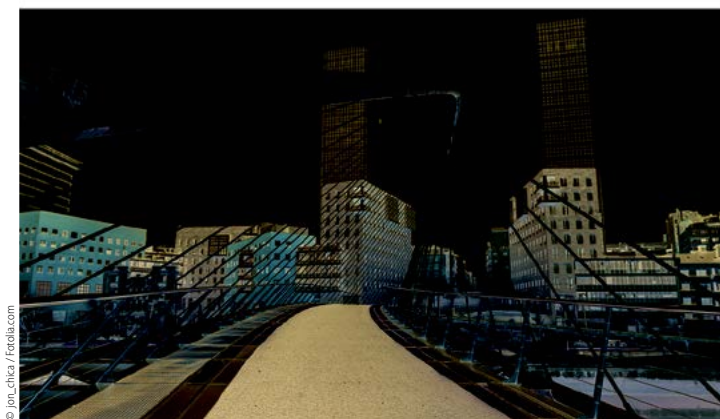
Życie w rytmie Bilbao

Przygotowani na wszystko mieszkańcy Bilbao wychodzą z domów z parasolkami i okularami przeciwsłonecznymi!

Od samego rana bary witają swoich klientów, którzy przybywają po kawę i przekąskę. Nieco później lady zastawiane są *pintxos*, kanapkami, małymi garnuszkami i tortillami, które ucieszą głodomorów w porze obiadowej, w porze na aperitif, a nawet na kolację. Wieczorami znajomi i przyjaciele zasiadają przy kieliszku, a ulice bardzo szybko stają się tłoczne. Atmosfera jest zawsze ożywiona, a miłośnicy dobrego jedzenia poczuć się spełnieni, gdyż ceną się tu *slow food* i produkty *zero kilometro*, czyli lokalne.

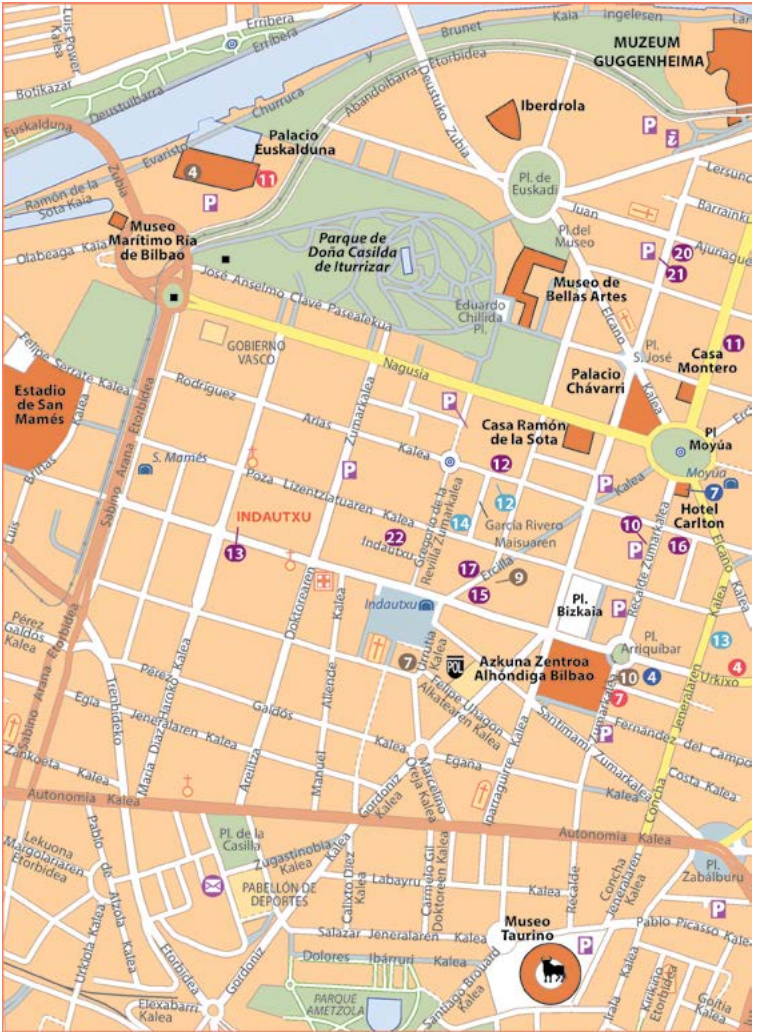
Życie kulturalne jest bardzo intensywne. Prawdziwą lokomotywą w tej dziedzinie jest Muzeum Guggenheima, ale nie jest ono jedyne. W obrębie Bilbao Art District, które jest raczej koncepcją niż dzielnicą w pełnym tego słowa znaczeniu, działają liczne galerie sztuki. Celem tego projektu jest wspieranie sztuk wizualnych i przybliżenie sztuki publiczności.

Teraz nasza kolej na odkrywanie tego ambitnego, patrzącego w przyszłość miasta, które wiedziało, jak ochronić to, co najlepsze ze swojej przeszłości i tradycji!

© jon_chica / Fotolia.com

Nowoczesna kładka dla pieszych zaprojektowana przez Santiago Calatravę

PINTXOS

- Ambigü..... 9
- Berton..... 1
- Cinnamon..... 11
- El EME..... 13
- El Globo..... 7
- El Huevo Frito..... 12
- Gantzadegi..... 14
- Gastrobar Gozatu..... 4
- Gatz..... 3
- Gure-Toki..... 5
- Irrintzi..... 2
- Plaza Unamuno..... 6

- Singular..... 8
  - Txocook..... 10
- ### RESTAURACJE
- Atea..... 5
  - Bascook..... 9
  - Colmado Ibérico..... 4
  - Etzanobe..... 11
  - Garibolo..... 6
  - Las Fritas..... 1
  - La Viña del Ensanche/El Taller..... 8
  - Mercado de la Ribera..... 2
  - Nerua..... 10

- Victor..... 3
  - Yandiola..... 7
- ### KAWIARNIE I BARY
- Baobab..... 8
  - Café Iruña..... 6
  - El Bunker..... 7
  - Gran Café el Mercante..... 1
  - Laralde..... 2
  - Pastelería Don Manuel..... 4
  - Pastelería New York..... 5
  - Turronería Adelia Iváñez..... 3

ZAKUPY

Alma de Cacao	16
Arrese Gozotegia	14
Bilbao Athletic Club Store.....	10
Cesteria Alonso	8
El Cortes Inglés.....	9
Gregorio Martín	5
La Bendita.....	6
La Higuera.....	21
Librería Binario.....	20
Loreak Mendan	12
Matxi	4

Metxora.....	7
Minimil	11
Narata.....	22
No Name.....	13
Pastelería Martina de Zuricalday.....	15
Persuade.....	18
Serie B.....	3
Skunkfunk.....	1
Sombreros Gorostiaga.....	19
Viandas de Salamanca.....	17
Zergatik.....	2

ROZRYWKA

Café Teatro Memorial	8
Cotton Club.....	7
El Teatro Campos Eliseos.....	5
GM Nuit.....	2
Kafe Antzokia.....	6
La Ribera.....	3
Le Club.....	9
Palacio Euskalduna Jauregia	4
Teatro Arriaga.....	1
Terraza La Yandiola.....	10

BILBAO I SAN SEBASTIÁN

Ruszaj w świat z przewodnikiem Michelin!

- poręczny format
- czytelny układ treści
- fascynujące portrety miast
- liczne ciekawostki
- aktualne informacje praktyczne

Michelin zaprasza Cię do wspólnego odkrywania najpiękniejszych zakątków Bilbao i San Sebastián. Z tym przewodnikiem zwiedzanie będzie prawdziwą przyjemnością! Szukasz niezwykłych miejsc i intrygujących zabytków? Nic prostszego! Dzięki gwiazdkom przy nazwach obiektów, dzielnic i miast nie pominiessz żadnej turystycznej atrakcji. Szczegółowe plany i mapy ułatwią poruszanie się po miastach i regionie. Starannie dobrane propozycje miejsc pomogą Ci znaleźć niebanalny nocleg, restaurację czy kawiarnię, w których spędzisz wyjątkowe chwile.

Gwiazdki – tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych:

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
tel.: 0 801 339900
kom.: 0 601 339900

ISBN 978-83-283-4114-2

9 788328 341142

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

Cena 20,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA